Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ECBL
Europe can be liked

NODARBĪBU PLĀNU UZMETUMS SENIORU NODARBĪBĀM PAR ESABC OF THE EUROPE UNION

“EUROPE CAN BE LIKED”/ 1.nodarbība

1. Pamatinformācija
Darbnīcas nosaukums:
Reģionālā politika un ES fondi

Scenārija autore:
Nora Šņepste

Ilgums:
aptuveni 2–2,5 mācību stundas (120–150 minūtes)

Dalībnieku skaits:
12–25 cilvēki

2. Darbnīcas mērķi

Vispārīgie mērķi:
• Attīstīt izpratni par Eiropas Savienības reģionālo politiku un ES fondiem
• Attīstīt spēju aplūkot ES problēmas no dažādām perspektīvām
• Veicināt pārdomas par Eiropas reģionālās attīstības virzieniem

Specifiskie mērķi:
• Izprast, ka Eiropas Savienība ir sarunu, kompromisu un izvēļu process
• Iepazīt dažādus skatpunktus (dalībvalsts, kandidātvalsts)
• Attīstīt argumentācijas un viedokļa veidošanas prasmes
• Stiprināt empātiju un dialoga prasmes

3. Mērķgrupas apraksts

Darbnīca paredzēta pieaugušajiem, īpaši senioriem, kuri interesējas par Eiropas Savienību, tās reģionālo politiku un ES fondu iespējām. Speciālas priekšzināšanas nav nepieciešamas – būtiska ir dalībnieku dzīves pieredze un gatavība iesaistīties piedāvātajās darba metodēs un aktivitātēs.

4. Darba metodes

•” Dzīvā bibliotēka”- metode – cilvēki kļūst par “grāmatām”, kuras var izlasīt sarunas formātā
• Moderēta diskusija
• Darbs grupās

• Prāta vētra
• Interaktīvas lekcijas elementi

5. Mācību materiāli un līdzekļi

• Datori informācijas meklēšanai un testa veikšanai
• Papīra lapas, pildspalvas
• Tāfele vai tāfeles papīrs (flipčarts)
• Marķieri
• Pulkstenis vai taimeris
• Materiāli ieteikumu rakstīšanai ES politikas veidotājiem

6. Darbnīcas/ nodarbības norise

1. Ievads

• Dalībnieku sveikšana
• Darbnīcas mērķa un noteikumu prezentēšana (cieņa, nav "pareizu" vai "nepareizu" atbilžu, tiesības mainīt savu viedokli)
• Īss ievads/ pārskats nodarbībā izmantotajās metodēs un aktivitātēs

2. Galvenā daļa — izglītojošās aktivitātes

Aktivitāte 1: "Ko es zinu par Eiropas savienību"

Mērķis:
• Iesaistīt dalībniekus
• Izmantot personīgo pieredzi saistībā ar ES

Aktivitātes apraksts:
Dalībnieki strādā pāros un dalās savās atmiņās un pārdomās par Eiropas Savienību.

Instrukcija:
Vadītājs aicina dalībniekus strādāt pāros, atbildot uz jautājumiem:
• Kad es pirmo reizi dzirdēju par Eiropas Savienību?

- Ko es zinu par Eiropas Savienības reģionālo politiku un ES fondiem?
  • Kā Eiropas Savienība un tās piedāvātas iespējas ir mainījusi manu dzīvi?

Pēc darba pāros tie, kuri vēlas, īsi dalās ar saviem secinājumiem grupā.

Laiks: 15 minūtes
Materiāli: nav nepieciešami

Aktivitāte 2:

Interaktīvā lekcija/prezentācija

Mērķis:

- Iepazīstināt nodarbības dalībniekus ar ES reģionālās politikas virzieniem un ES fondiem, to piedāvātajām to izmnatošanas iespējām dažādām ES iedzīvotāju grupām
- Izzināt dažādas perspektīvas, ierobežojumus un riskus
- Attīstīt argumentācijas prasmes

Aktivitātes apraksts:

Moderators iepazīstina ar ES prioritātēm reģionālajā politikā un pieejamajiem ES fondu līdzekļiem katrai nodalībvalstīm un iegūtajiem/ apgūtajiem ES fondu līdzekļiem/ projektiem Preiļu novadā

Prezentācijas plans:

1. Principi un vērtības - https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/principles-and-values_lv

2. Eiropas Savienības galvenie sasniegumi un iedzīvotājiem sniegtās priekšrocības

ES savu iedzīvotāju un pasaules labā ir paveikusi ļoti daudz:

- tās pilsoņiem ir tiesības dzīvot, mācīties un strādāt jebkur Eiropas Savienībā;
- tā ir sasniegusi labklājību, pateicoties pasaulē lielākajam vienotajam tirgum un vienotai valūtai;
- tā ir panākusi izaugsmi pasaulē lielākā tirdzniecības bloka dēļ;
- tajā tiek aizsargātas pilsoņu pamata, digitālās, sociālās, ekonomiskās un citas tiesības;
- tajā ir iespējama ceļošana bez robežām, pateicoties Šengenas zonai;
- tā ir celmlauzis cīņā pret klimata pārmaiņām, vides aizsardzībā un ilgtspējīgas enerģijas nodrošināšanā;
- tā aizsargā iedzīvotāju veselību pret vietējiem un globāliem veselības apdraudējumiem un nodrošina pārtikas nekaitīgumu;
- tā sniedz atbalstu un solidaritāti laikā, kad tas ir nepieciešams dabas stihiju, ekonomisko krīžu vai pandēmijas dēļ;
- tajā jau vairāk nekā 70 gadus valda miers un stabilitāte;

- tā kļūst lielāka un arvien vienotāka, pateicoties ES paplašināšanās procesam;
- tā sniedz humāno un attīstības palīdzību miljoniem cilvēku visā pasaulē.

3. ES reģionālā politika ir ES galvenā investīciju politika. Tā atbalsta darba vietu radīšanu , kokurētspēju, ekonomikas izaugsmi, dzīves kvalitātes uzlabošanu un ilgtspējīgu attīstību, neatstājot nevienu un nevienu reģionu novārtā. (ātrā diskusija – sapņi un realitāte / plusi un mīnusi/ ieguvumi un ierobežojumi /

   Lai sasniegtu šos mērķus un risinātu dažādās attīstības vajadzības visos ES reģionos, 2021.–2027. gada periodam kohēzijas politikai ir atvēlēti 392 miljardi eiro — gandrīz trešdaļa no kopējā ES budžeta.

Kohēzijas politika tiek īstenota, izmantojot konkrētus fondus:

https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/what_en

- The **Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF)**, lai ieguldītu visu ES reģionu un pilsētu sociālajā un ekonomiskajā attīstībā.
- The **Kohēzijas fonds (KF)**, ieguldīt vides un transporta jomā mazāk pārtikušajās ES valstīs.
- The **Eiropas Sociālais fonds Plus (ESF+)**, lai atbalstītu darbvietas un veidotu taisnīgu un sociāli iekļaujošu sabiedrību ES valstīs.
- The **Taisnīgas pārkārtošanās fonds (TPF)** lai atbalstītu reģionus, kuros visvairāk skar pāreja uz klimatneitralitāti.

Detalizēti: Kohēzijas politikas ES budžeta piešķīrumi 2021.–2027. gadam

Kohēzijas politika un Komisijas politiskās prioritātes

Kohēzijas politika palīdz sasniegt daudzus mērķus ES politikas mērķi.

- izglītība

- nodarbinātība
- enerģija
- vide
- vienotais tirgus
- pētniecība un inovācijas

Reģionos un pilsētās finansētie projekti veicina mērķu sasniegšanu. Komisijas prioritātes, jo īpaši:

- "Eiropas zaļais kurss"
- "Digitālajam laikmetam gatava Eiropa"
- "Ekonomika, kas darbojas cilvēku labā"

Teritoriālā dimensija

Kohēzijas politika nodrošina īpašu aprūpi un investīciju instrumentus teritorijām, lai risinātu konkrētus jautājumus:

- Robežreģioni un pārrobežu sadarbība (Interreg)
- Pilsētu teritorijas
- Attālas, salu, kalnainas vai reti apdzīvotas teritorijas
- Attālākie reģioni

Kohēzijas politika ir Eiropas solidaritātes pamatā

Lielākā daļa kohēzijas politikas finansējuma ir koncentrēta uz mazāk attīstītās Eiropas valstis un reģioni lai palīdzētu tām panākt pārējos un mazinātu ekonomiskās, sociālās un teritoriālās atšķirības, kas joprojām pastāv ES.

The Taisnīgas pārkārtošanās fonds mazina klimata pārkārtošanās radītās sociālekonomiskās izmaksas. Tā atbalsta attiecīgo teritoriju ekonomikas dažādošanu un pārstrukturēšanu un palīdz cilvēkiem pielāgoties mainīgajam darba tirgum.
Koronavīrusa pandēmijas ietekmi uz ES reģionu ekonomisko situāciju risina REACT-EU, atveseļošanas palīdzība kohēzijai un Eiropas teritorijām.

Likumdošana

ES ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas mērķis ir definēts Līguma par Eiropas Savienību 174.–178. pantā. Līgums par Eiropas Savienības darbību.

Kohēzijas politikas tiesību akti 2021.–2027. gadam

10 mīti un fakti par ES kohēzijas politiku

https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/what/myth-busting_en

4. Ko Eiropa dara manā labā –

   https://what-europe-does-for-me.europarl.europa.eu/en/home

   Manā reģionā –

   https://what-europe-does-for-me.europarl.europa.eu/en/region?area=LV&txt=Latvija

5. Strukturālie un investīciju fondi, kas atbalsta reģionālās attīstības un pilsētbūvniecības projektus:

Kohēzijas fonda projekti Latgalē

https://kohesio.ec.europa.eu/en/beneficiaries?country=Latvia&region=Latgale

Tests Mana Eiropa. Mana nākotne. - https://manaeiropa.esmaja.lv/

Problēmas ES fondu līdzekļu sadalē un apgūšanā : "vecās" ES dlībvalstis un "jaunās"; birokrātija ES līmeņa un vietējā, Latvijā un Latgalē, u.c.

Aktivitāte 3: Diskusija un refleksija

Mērķis:

• Padziļināt pārdomas

• Veicināt izpratni par problēmām, grūtībām ES fondu līdzekļu sadalē visas dalībvalstīs un apgūšanā Latvijā, reģionos un tai skaitā arī, Latgalē

Aktivitātes apraksts:
Grupas diskusija pēc nodarbības.

Instrukcija:
Vadītājs uzdod jautājumus:
• Vai nodarbības laikā es ieguvu jaunu informāciju / papildināju jau zināmo/ padziļināju izpratni?
• Vai Eiropas Savienība var un vai ES vajag apmierināt visus?

Laiks: 20 minūtes
Materiāli: flipčarts

3. Noslēgums un refleksija

Kopīgi/ grupās pa 5 cilvēki tiek izstrādāti un pierakstīti "Senioru ieteikumi par Eiropas Savienības reģionālās politikas uzlabošanai, godīgākai ES fondu līdzekļu sadalei un apgūšanai", ņemot vērā katra reģiona attīstības vajadzības" – dokuments, kurā apkopoti dalībnieku svarīgākie secinājumi, vērtības un prasības (1–2 lapas).

Laiks: 30 minūtes

---

7. Nodarbības izvērtēšana

• Īsa noslēguma apspriede
• Izvērtēšanas jautājumi (piemēram, kas bija visvērtīgākais, kas pārsteidza dalībniekus)
• Pēc izvēles – anonīmas īsas aptaujas

---

8. Ieteikumi

• Turpināt nodarbības kā tikšanos ciklu
• Padziļināti aplūkot atsevišķas tēmas (migrācija, ES paplašināšanās, reģionu nevienlīdzīgā attīstība)
• Organizēt līdzīgas darbnīcas dažādām vecuma grupām